

Länsstyrelsens handlingsplan för att
förebygga och bekämpa
mäns våld mot kvinnor i Örebro län
2019–2020

Länsstyrelsen
Örebro län

Länsstyrelsen – en samlande kraft

Sverige är indelat i 21 län och varje län har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Innehåll

Inledning	4
Syfte med handlingsplanen	5
Målgrupp för handlingsplanen	5
Bakgrund	6
Utifrån ett nationellt perspektiv	6
Arbetet i länet	7
Samverkan.....	9
Länsgrupp för kvinnofrid	10
Spetsgrupp Prostitution och människohandel (PoM).....	10
Resursgrupp hedersrelaterat våld och förtryck (HRV).....	11
Samverkan inom Länsstyrelsen.....	11
Insatser och indikatorer.....	12
Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete.....	12
Förbättrad upptäckt av våld samt starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn	13
Förbättrad kunskap och metodutveckling	14
Effektivare brottsbekämpning	14
Referenser	16
Bilaga: Presentation av myndigheter och frivilligorganisationer som ingår i Länsgruppen för kvinnofrid.....	17

Inledning

Den nationella jämställdhetspolitikens övergripande mål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet är att *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet*. Mäns våld mot kvinnor är den yttersta konsekvensen av den maktobalans som råder i ett ojämnt samhälle där kvinnor och män inte har samma makt att forma samhället och sina egna liv. Våldet orsakar stort lidande för dem som utsätts men är också ett samhällsproblem med stora samhällskostnader som följd. Arbetet för att uppnå delmålet stärks av en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor¹. De två leden i delmålet ska förstås som två aspekter av samma mål och den nationella strategin omfattar båda aspekterna av delmålet².

Mäns våld mot kvinnor omfattar det våld som kvinnor och flickor utsätts för på grund av sitt kön, det våld som kvinnor och flickor utsätts för i särskilt hög grad och det våld som generellt sett har särskilt svåra konsekvenser för kvinnor och flickor³. Med formuleringen i delmålet synliggörs också att det finns en förövare, som i många fall är en man, och att det finns en tydlig koppling mellan kön, maskulinitetsnormer och våld⁴. Med mäns våld mot kvinnor avses alla former av fysiskt, psykiskt och sexuellt våld och hot om våld som riktas mot kvinnor och flickor, oavsett relationen till förövaren. Det avser också hedersrelaterat våld och förtryck, vilket bland annat kan ta sig uttryck i barnåktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning. Slutligen omfattas också prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt kommersialisering och exploatering av kvinnokroppen i reklam, medier och pornografi i syfte att reproducera föreställningar om kvinnors underordning.

Det andra ledet i delmålet säger att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet. Även män, pojkar och icke-binära⁵ utsätts för våld från närstående inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, sexualbrott samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Därmed omfattar delmålet dessa uttryck för våld oavsett den utsattas eller förövarens kön eller könsidentitet. Det omfattar även barn som direkt

---

¹ Regeringens skrivelse 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.

² Regeringens skrivelse 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid, s 114.

³ Regeringens skrivelse 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid, s 114.

⁴ Regeringens skrivelse 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid, s 83.

⁵ Icke-binär innebär att en person varken identifierar sig som man eller kvinna.

utsätts för våld eller bevittnar våld, hbtq-personers utsatthet för våld i nära relationer och prostitution och människohandel samt våld mot kvinnor som motiveras av fler faktorer, exempelvis rasism eller homofobi⁶.

För att definiera vad som menas med våld använder vi ofta Per Isdals definition:

*”Våld är varje handling riktad mot en person, som genom att denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från något som den vill.”*⁷

Denna definition är bred och innefattar inte endast fysiskt våld utan även psykiskt, sexuellt, materiellt, latent, ekonomiskt våld och försummelse.

För att förebygga och motverka våld samt för att bemöta och ge stöd till dem som drabbas krävs samordning, samsyn och samverkan mellan länets aktörer.

Syfte med handlingsplanen

Syftet med denna handlingsplan är att beskriva Länsstyrelsens roll som samordnare av arbetet mot mäns våld mot kvinnor i Örebro län, samt vad Länsstyrelsen avser att göra inom ramen för vårt uppdrag.

Syftet med handlingsplanen är också att den ska ligga till grund för ett mer effektivt, strategiskt och målinriktat samverkansarbete mellan länets aktörer, för att på så sätt bidra till regeringens jämställdhetspolitiska mål, i synnerhet då det delmål som innebär att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Handlingsplanen kan utgöra ett gemensamt dokument för länets aktörer eller inspirera andra som arbetar inom området.

Målgrupp för handlingsplanen

Denna handlingsplan vänder sig i första hand till beslutsfattare, tjänstepersoner och utförare inom länets kommuner, Örebro, Karlskoga, Lindesbergs, Kumla, Hallsbergs, Askersunds, Nora, Degerfors, Lekebergs, Hällefors, Laxå och Ljusnarsbergs kommun, Region Örebro län och statliga myndigheter i Örebro län. Den riktar sig också till civilsamhällets aktörer, samt till privata aktörer som arbetar med frågor inom målområdet.

---

⁶ Regeringens skrivelse 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid, s 114-115.

⁷ Isdal Per (2017) Meningen med våld. Gothia fortbildning. Per Isdal är psykolog, psykoterapeut och föreläsare. År 1987 var han med och startade Alternativ till Vold i Norge, Europas första behandlingscentrum för med män med våldsproblematik, och sitter sedan dess i ledningen.

Bakgrund

Länsstyrelsen ska enligt länsstyrelseinstruktionen (SFS 2017:868) verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta genom att stödja och samordna länets aktörer i sitt arbete med regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2017–2026⁸.

Utifrån ett nationellt perspektiv

I den nationella strategin menar regeringen att samhällets arbete tidigare tenderat att hantera våldets konsekvenser, snarare än dess orsaker. Nu önskas ett perspektivskifte där vi behöver öka vårt arbete med att förebygga pojkars och mäns våld mot flickor och kvinnor och det eftersöks effektiva åtgärder för att förhindra att våld utövas och att våld upprepas. Det behövs ett bredare och mer konstruktivt engagemang bland män och pojkar än tidigare, samt en uppgörelse med normer som rättfärdigar våld, köp av sexuella tjänster och andra begränsningar av kvinnors och flickors handlingsutrymme och livsval. Starka normer kring kön och sexualitet begränsar även pojkar, män och icke-binära oavsett sexuell läggning eller orientering. Detta inkluderar vårt arbete med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Inte minst #metoo-rörelsen har visat på att det finns stort behov att utveckla förebyggande arbete bland ungdomar, men också insatser inom andra områden i samhällsorganisationen för öka jämställdheten mellan kvinnor och män, stärka hbtq-personers rättigheter samt att upptäcka, förebygga och bekämpa sexuella trakasserier och annat könsbaserat våld.

”Våld ska förebyggas med fokus på våldsutövare och maskulinitet”⁹.

Detta innebär att bakomliggande orsaker till mäns våld, och möjligheterna att undvika eller bryta våldet, bör beaktas i alla insatser. Fokus ska genomgående sättas på den eller de som utövar våld och dem som har bäst förutsättningar att stoppa det.

Länsstyrelsen i Örebro län arbetar sammanhållet med hela delmålet mäns våld mot kvinnor där utgångspunkten är den könsmaktsförståelse som beskrivs i regeringens skrivelse *Makt mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid*.

---

⁸ En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor: Utdrag (kap 5) ur Skr. 2016/17:10
<http://www.regeringen.se/informationsmaterial/2016/11/nationell-strategi-for-att-forebygga-och-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor/>

⁹ Skr. 2016/17:10 Sid.115

”Jämställdhetspolitiken strävar efter att förändra den strukturella ordning och de processer som resulterar i att kvinnor generellt har en svagare social, ekonomisk och politisk position i samhället än vad män har”.¹⁰

Med det som grund vill regeringen att Länsstyrelsens förebyggande insatser ska var tydliga i att det handlar om pojkars och mäns våld mot flickor och kvinnor på alla nivåer men också könsbaserat våld mot flickor/kvinnor, pojkar/män och icke-binära i samkönade likväl som ollickönad relationer. Detta könsmaktsperspektiv är något som vid varje insats behöver poängteras särskilt, då denna förståelse ska vara integrerad i arbetet.

Det är dock viktigt att poängtera att samtidigt som det förebyggande arbetet förstärks måste arbetet med att upptäcka och utveckla skydd för flickor och kvinnor fortgå. Det finns fortsatt behov av att förstärka, fördjupa och bredda också detta arbete i vårt län.

Regeringens nationella strategi utgår alltså från perspektiven förebygga våldsfrämjande maskulinitetsnormer hos pojkar och män samt upptäcka våld och skydda kvinnor och barn. Strategin lyfter också fram vikten av ett strategiskt långsiktigt arbete, för att lägga grunden till ett mer målinriktat och samordnat utvecklingsarbete.

Arbetet i länet

Ett led i att utveckla samverkan med länets aktörer inom jämställdhetsområdet i stort har varit att skapa en strategi för jämställdhet i Örebro län, *Örebro läns strategi för jämställdhet 2017–2020*, vilken har tagits fram i samråd med länets jämställdhetsråd. I strategin beskrivs översiktligt hur Länsstyrelsen i Örebro län avser att arbeta för att främja jämställdhetsutvecklingen i länet. Strategin innefattar, förutom det övergripande målet, alla jämställdhetspolitiska delmål: jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av obetalt hem- och omsorgsarbete, jämställd hälsa samt delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.¹¹

I *Örebro läns strategi för jämställdhet 2017–2020* lyfter vi vikten av att se alla de jämställdhetspolitiska delmålen som en helhet, vilket inkluderar arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. I länsstrategin finns en nulägesbeskrivning av hur det ser ut i länet vad gäller insatser för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, för närvarande främst fokuserat på att ge stöd till den våldsutsatta kvinnan. Där framkommer också att en utveckling har

---

¹⁰ Skr. 2016/17:10 Sid. 65 - 66

¹¹ Örebro läns strategi för jämställdhet 2017 – 2020

<http://www.lansstyrelsen.se/Orebro/Sv/manniska-och-samhalle/jamstallldhet/vald-i-nara-relationer/Documents/Orebro%20läns%20strategi%20för%20jämställdhet%202017%20-%202020.pdf>

påbörjats vad gäller ett systematiskt förebyggande arbete, till exempel är metod- och kompetensstöd under utveckling i kommunerna.

I *Örebro läns strategi för jämställdhet 2017–2020* sammanfattas regeringens fyra delmål i den nationella strategin till två övergripande mål för arbetet beträffande mäns våld mot kvinnor i Örebro län:

- Ett våldsförebyggande arbete ska utvecklas med fokus på maskulinitetsnormer och våldsutövare.
- Kunskaper och metoder för att upptäcka och förstärka skyddet för personer utsatta för våld ska utvecklas genom samverkan.

Denna handlingsplan utgår dock från de fyra delmål som finns i den nationella strategin för att göra dem kända och för att kunna fördjupa arbetet i länet.

I Örebro län ser förutsättningarna olika ut för kommunerna, i både storlek och möjlighet till att erbjuda insatser och kunskapsutveckling. Därför är samverkan viktig då detta med samverkan kan överbryggas. För Länsstyrelsens del innebär detta att på en länsövergripande nivå främja samverkan mellan kommuner, Region Örebro län, myndigheter på regional nivå samt civilsamhällets organisationer. Länsstyrelsen ska, förutom att vara ett nav i genomförandet av regeringens strategi och dess delmål på regional nivå, vara ett stöd för kommungemensamma och länsövergripande insatser som enskilda aktörer har svårt att genomföra i egen regi.

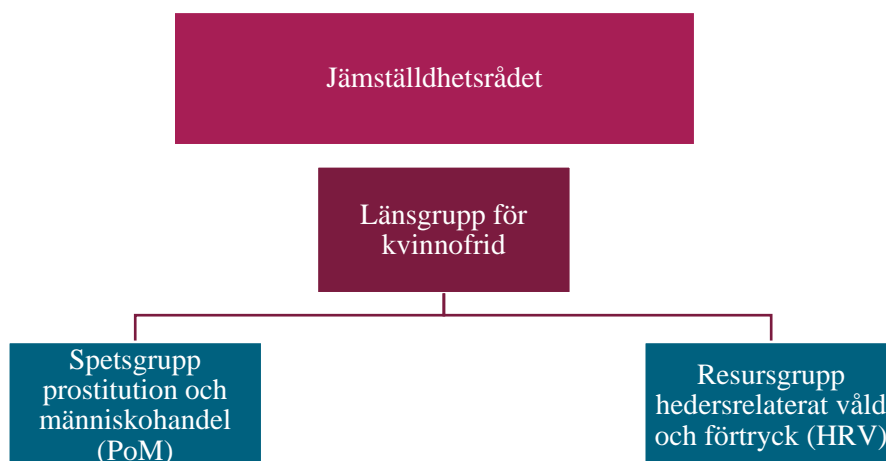
Men utgångspunkt i regeringens strategi och utifrån intentionerna i Örebro läns strategi för jämställdhet har Länsstyrelsen beslutat om denna handlingsplan – *Handlingsplan för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor i Örebro län 2019–2020*.

Samverkan

Respektive aktör i länet har sina politiska dokument, regleringsbrev och handlingsplaner som grund för sitt arbete. I samverkan finner vi effektiva metoder, rutiner och utbildningar för att nå målet. Samordning, samsyn och samarbete är nödvändigt mellan myndigheter, kommuner, Region Örebro län och organisationer från civilsamhället, som var för sig har olika ansvarsområden, uppdrag och befogenheter inom delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

I Örebro län finns sedan flera år tillbaka en samverkansstruktur på såväl strategisk som operativ nivå. Nedan visas en modell samt en beskrivning av de nätverk som Länsstyrelsen samordnar inom jämställdhetsområdet. Jämställdhetsrådet presenteras i Länsstyrelsens jämställdhetsstrategi¹². I denna handlingsplan beskriver vi den samverkansstruktur som finns för delmålet Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Länsstyrelsen ska utifrån respektive nätverks kunskapsområde:

- sammankalla och samordna arbetet i respektive nätverk
- verka för ett väl fungerande samarbete mellan berörda aktörer i länet
- hålla sig väl underrättad om hur arbetet i länet utvecklas
- följa och förmedla det nationella arbetet samt kunskaps- och forskningsläget
- skapa seminarier och konferenser för att öka kompetensen hos länets aktörer

---

¹² Örebro läns strategi för jämställdhet 2017 – 2020 Publikationsnummer 2017:32

- stå som avsändare av aktiviteter som stärker det våldsförebyggande arbetet i länet
- verka för att utbyte av kunskaper, information om och erfarenheter av verkningsfullt arbete i länet genomförs.

Länsgrupp för kvinnofrid

Länsgrupp för kvinnofrid utgör den övergripande samordningsstrukturen för arbetet med att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor i Örebro län.

Länsgrupp för kvinnofrid ska, förutom att hålla varandra informerade om det som sker inom området, arbeta strategiskt och kunskapsbaserat för en utveckling i länet. Gruppen ska ha en klar bild över kunskapsbehovet hos länets aktörer samt analysera och samordna insatser efter behov. Länsgruppen är också delaktig i att följa upp och utvärdera de insatser som görs. Det ska i gruppen finnas en överblick om vad som sker nationellt i frågan, vilket också innebär att gruppen ska vara uppdaterad på forskningsläget vad gäller mäns våld mot kvinnor.

Sammansättningen av myndigheter och organisationer som deltar i länsgruppen har varierat över tid men målsättningen är att de som har uppdrag inom området mäns våld mot kvinnor, samt andra viktiga aktörer i länet som finansieras av offentliga medel i syfte att arbeta med dessa frågor, ska ingå i länsgruppen. Viktigt är dock att ledamöterna i rådet har ett tydligt mandat att representera sin myndighet/organisation.

I Länsgruppen för kvinnofrid, som har möten minst fyra gånger per år, ingår för närvarande representanter från Barnahus i Örebro län, Brottsofferjouren Örebro län, Centrum mot våld i Örebro, Folkhälsoteamen från Norra och Södra länsdelen, Försäkringskassan, Kvinno föreningen mot våld i Örebro, Karlskoga/Degerfors kommuner, Kvinnohuset i Örebro, Länsstyrelsen i Örebro län, Kriminalvården, Mansforum i Örebro, Mansmottagningen i Örebro, Polisområde Bergslagen, Region Örebro län, Svea Kvinnojour i Sydnärke, Åklagarkammaren, Örebro kommun, Örebro universitet, samt Örebro läns idrottsförbund.

Spetsgrupp Prostitution och människohandel (PoM)

Spetsgrupp PoM ska genom samverkan med länets aktörer utveckla arbetet i Örebro län med att förebygga, motverka och upptäcka prostitution och människohandel. De ska också synliggöra parternas ansvarsområden för att säkerställa att personer utsatta för prostitution och människohandel ska få det stöd och den hjälp de har rätt till, samtidigt som en effektiv brottsbekämpning utvecklas.

Gruppen ska ha kunskap om det nationella såväl som det internationella arbetet inom området, samt om den kunskaps- och forskningsutveckling som pågår.

Spetsgruppen har utifrån detta ett viktigt uppdrag i att sprida information och kunskaper om människohandel och prostitution.

I spetsgruppen, som träffas minst fyra gånger per år, ingår representanter från Migrationsverket, Polisområde Bergslagen, Åklagarkammaren i Örebro, Örebro kommun, Örebro universitet, samt den regionkoordinator som finns som stöd för socialtjänsten i Region Bergslagen.

Resursgrupp hedersrelaterat våld och förtryck (HRV)

Resursgruppens syfte och uppgift är att finnas som en resurs för länets övriga aktörer. Gruppens deltagare ska kunna ge information, utbildning och kompetensstöd i första hand för den egna yrkeskåren/arbetsplatsen, men också utgöra en kompetent resurs för andra aktörer i Örebro län. Det kan handla om samråd, stöd och vägledning inför hantering, bedömning och beslut i enskilda ärenden, samt som kunskapsresurs vad gäller utbildningar och konferenser inom området hedersrelaterat våld och förtryck. Resursgruppen träffas fyra gånger på år, samt arrangerar och deltar i utbildningar och studiedagar i Länsstyrelsens regi.

I resursgrupp HRV ingår för närvarande personer som arbetar inom Barnahus Örebro län, Migrationsverket, Polisområde Bergslagen, olika enheter inom socialtjänsten, skola, ungdomsmottagning, kvinnojourer, Åklagarmyndigheten och andra organisationer från civilsamhället samt från olika yrkesgrupper inom Region Örebro län.

Samverkan inom Länsstyrelsen

På Länsstyrelsen i Örebro län pågår ett arbete som spänner över flera olika sakområden, bland annat integration, föräldraskapsstöd, mänskliga rättigheter, folkhälsa och brottsförebyggande arbete. Att samverka över dessa olika sakområden gagnar inte bara Länsstyrelsens arbete utan de aktörer som Länsstyrelsen samverkar med då dessa sakområden tangerar varandra på olika sätt och i många fall berör samma aktörer.

Insatser och indikatorer

Länsstyrelsens handlingsplan bygger på de fyra politiska målsättningar som regeringen har angett i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Länsstyrelsens uppdrag är att utgöra navet i genomförandet av den nationella strategin på regional nivå genom att i samverkan med andra aktörer erbjuda kunskap och metodstöd. De insatser som redovisas nedan avses att ske i samverkan med länets övriga aktörer och utifrån identifierade behov för att stödja utvecklingen i länet tillsammans med andra.

Nedan redovisas de insatser som Länsstyrelsen ansvarar för och har för avsikt att genomföra under denna planperiod samt vilka indikatorer vi avser att följa upp.

Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete

Detta delmål syftar till att förebygga mäns våld mot kvinnor, det vill säga att förhindra att våld över huvud taget uppstår eller upprepas, vilken är den huvudsakliga utgångspunkten för regeringens strategi.

Länsstyrelsens insatser:

- Länsstyrelsen ska genomföra kunskapsseminarier och konferenser om på vilket sätt våldsförebyggande arbete med könsmaktperspektiv kan implementeras inom länets förskolor och skolor, samt andra arenor där möten mellan ungdomar sker. Exempel på sådana är föreningslivet/ idrottsverksamheten, fritidsgårdar och HVB-hem. Syftet är att påverka aktörer i länet att implementera dessa kunskaper inom sina respektive områden.

Indikatorer:

- Antal seminarium och konferenser som genomförs samt deltagarantal.
- Förekomst av våldsförebyggande arbete bland ungdomar, inkluderande frågor om maskulinitetsnormer och jämställdhet.

- Länsstyrelsen ska årligen arrangera kunskapsseminarier/konferenser i de olika länsdelarna, för att öka grundläggande kunskaper om att förebygga och upptäcka mäns våld mot kvinnor.

Indikatorer:

- Förekomst av länsövergripande grundutbildningar inom området mäns våld mot kvinnor samt deltagare i dessa.
- Uppföljning av hur dessa kunskaper implementeras i verksamheterna hos länets aktörer.

- Länsstyrelsen ska arbeta för att utveckla arbetet med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck.

Indikatorer:

- Resursgrupp HRV har återkommande utbildningsseminarier för egen kunskapsutveckling.
- Länsstyrelsen arrangerar årligen återkommande länsövergripande seminarier och utbildningsdagar angående området HRV.
- Tydliga rutiner för och information om hur resursgruppen kan vara ett stöd för länets aktörer ska vara kända.
- Uppföljning av hur dessa kunskaper används av länets aktörer.

- Länsstyrelsen ska i samverkan med länets aktörer påskynda arbetet med att utveckla verksamheter för män, och andra, som använder våld i nära relationer.

Indikatorer:

- Antal verksamheter och hur många individer de når, som arbetar med programverksamhet för våldsutövande män, och andra våldsutövare.
- Antal verksamheter och hur många individer de når, som arbetar med stödjande-/motiverande samtal med män och andra våldsutövare.

Förbättrad upptäckt av våld samt starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

Detta delmål syftar till att förbättra möjligheterna att upptäcka våld och våldsutövare samt att förstärka skyddet och stödet för de flickor, kvinnor och barn som har utsatts för våld. Arbetet för att upptäcka och ge stöd till våldsutsatta pojkar, män och icke-binära behöver också stärkas. Med stöd avses alla former av stöd, inklusive vård och behandlingsinsatser.

Länsstyrelsens insatser:

- Länsstyrelsen ska samordna kunskapshöjande insatser samt verka för ett myndighetsövergripande utvecklingsarbete i hantering av ärenden som rör barnmisshandel och sexuella övergrepp av barn.

Indikatorer:

- Årligen återkommande kunskapshöjande konferenser.
- Uppföljning av hur dessa kunskaper implementerats hos länets aktörer.

- Länsstyrelsen genomför utbildningssatsningar för socialtjänstens personal om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
  - Antal deltagare på konferenser samt uppföljning av på vilket sätt dessa kunskaper implementeras i ordinarie verksamhet.

Förbättrad kunskap och metodutveckling

Detta delmål syftar till ökad kunskap om mäns våld mot kvinnor hos allmänheten samt hos berörda yrkesgrupper och beslutsfattare på alla samhällsnivåer, liksom utveckling av metoder och arbetssätt för att motverka våldet.

Länsstyrelsens insatser:

- Länsstyrelsen genomför kartläggning av insatser i länet samt vilka utvecklingsbehov som finns vad gäller det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Indikator:

- Kartläggningen av hur arbetet i länet utvecklas och vad för behov av kunskapsutveckling som finns.

- Länsstyrelsen genomför regelbundet kompetensutvecklingsseminarium i FREDA-bedömningsmetoder, som är en standardiserad bedömningsmetod för socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer.

Indikator:

- Antal deltagare som genomgått utbildning FREDA-metodstöd i Länsstyrelsens regi.
- Uppföljning av hur FREDA-metodstöd implementeras i ordinarie verksamhet.

Effektivare brottsbekämpning

Detta delmål syftar till en effektivare brottsbekämpning som rör mäns våld mot kvinnor, det vill säga främst förbättringar i rättsväsendets ingripande mot brott. Detta arbete kan till viss del underlättas av aktörer utanför rättsväsendet, bland annat genom brottsofferstöd, hjälp att säkra bevis vid brott samt anmälningar och tips till Polismyndigheten.

Länsstyrelsens insatser:

- Spetsgruppen PoM utvecklar ett arbete med att skapa rutiner för att upptäcka och förhindra människohandel och prostitution i Örebro län. Arbetet behöver särskilt beakta hbtq-personers erfarenheter och genomföras med ett normkritiskt perspektiv.

Indikatorer:

- Årlig uppföljning av brottsstatistik inom området mäns våld mot kvinnor.
- Antal insatser för att motverka sexköp.

- Utveckla kunskaper hos aktörer i länet för att bemöta och ge stöd till flickor/kvinnor, pojkar/män, med eller utan transerfarenheter, som befinner sig i prostitution.

Indikatorer:

- Antal kunskapshöjande insatser och antal deltagare i dessa.
- Årligen följa upp hur kunskaper implementeras hos länets aktörer.

- Genomföra utbildningsinsatser/kampanjer för att motverka sexköp.

Indikator:

- Antal utbildningsinsatser/kampanjer som genomförts och antal deltagare/mottagare i dessa.

- Genomföra utbildningsinsatser angående mäns våld mot kvinnor för nämndemän och andra aktörer inom det brottsbekämpande området.

- Indikator:

- Antal utbildningsinsatser som genomförts för nämndemän och antal deltagare i dessa.

Referenser

Regeringens skrivelse Makt mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid. (2016/17:10)

https://www.regeringen.se/4ace09/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/jamstalldhet/makt-mal-och-myndighet---feministisk-politik-for-ett-jamstallt-samhalle-skr.-2016_17-10.pdf

En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor: Utdrag (kap 5) ur Skr. 2016/17:10

<http://www.regeringen.se/informationsmaterial/2016/11/nationell-strategi-for-att-forebygga-och-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor/>

**Regionalt uppdrag att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor
Regeringsbeslut S2017/07420/JÄM**

<https://www.regeringen.se/49ec6d/contentassets/67d219781c214cbca37ff384235c65e4/regionalt-uppdrag-att-forebygga-och-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor.pdf>

Örebro läns strategi för jämställdhet 2017 – 2020

<http://www.lansstyrelsen.se/Orebro/Sv/manniska-och-samhalle/jamstalldhet/vald-i-nara-relationer/Documents/Örebro%20läns%20strategi%20för%20jämställdhet%202017%20-%202020.pdf>

Isdal, Per. Meningen med våld. Gothia Förlag, 2017.

Bilaga: Presentation av myndigheter och frivilligorganisationer som ingår i Länsgruppen för kvinnofrid.

Ett långsiktigt och hållbart arbete mot mäns våld mot kvinnor förutsätter samverkan mellan berörda myndigheter, Region Örebro län, kommuner och civilsamhällets organisationer. En del i denna samverkan är att alla aktörer i länet har en bild över vilka uppgifter som respektive organisation har.

I denna beskrivning har vi lyft fram några av de uppgifter som respektive organisation, som ingår i Länsstyrelsens samverkansstruktur, har. Följande kortfattade beskrivning utgår från respektive organisations ansvar och skyldighet enligt gällande lagar, föreskrifter/regelverk, men också från vilken funktion organisationen har i detta sammanhang. Beskrivningarna täcker dock inte alla insatser som respektive myndighet/organisation utför inom sitt specifika område. För mer information finns länkar till respektive myndighets/organisations webbplats i slutet av presentationen.

Barnahus i Örebro län

Barnahus Örebro län är en samverkan mellan åklagare, polis, socialtjänst, barnmedicin och barnpsykiatri (BUP). Tanken är att barn och unga som misstänks ha utsatts för sexuella övergrepp och/eller andra vålds- och fridsbrott endast ska behöva åka till en plats för förhör och samtal. En plats som i så stor utsträckning som möjligt ska upplevas som välkomnande och trygg.

Barnahus är en resurs för hela Örebro län och ett gemensamt åtagande från alla myndigheter. Barnahus tar inte över de samverkande parternas ansvar, polisen svarar för sin utredning och socialtjänsten för sin. Målgruppen för Barnahus är barn och unga under 15 år som misstänks ha utsatts för sexuella övergrepp och/eller andra vålds- och fridsbrott, och unga upp till 18 år om det misstänkta brottet har skett i nära relation.

Barnahus i Örebro län finns i alla Länsstyrelsens samverkansgrupper för att upprätthålla ett tydligt barnperspektiv i arbetet.

Läs mer om Barnahus i Örebro län:

<https://www.orebro.se/omsorg--stod/stod-till-barn-unga--familj/barnahus---samverkan-vid-brott-mot-barn.html>

Brottsofferjouren

Brottsofferjourernas övergripande mål är att vara ett komplement till den offentliga sektorn vad gäller brottsofferarbete. Brottsofferjourerna är ideella organisationer som är religiöst och partipolitiskt obunden och all hjälp är kostnadsfri. De mänskliga rättigheterna är grunden för allt deras arbete.

Brottsofferjouren ger hjälp, stöd och vägledning till brottsoffer, vittnen och anhöriga till både brottsoffer och gärningspersoner via telefon, e-post eller personliga besök. Brottsofferjouren arbetar aktivt i det lokala brottsförebyggande arbetet, informera om Brottsofferjourens verksamhet i massmedia, skola, rättsliga och sociala myndigheter, politiker och andra intressenter och därigenom göra dessa medvetna om brottsoffrens situation.

Brottsofferjouren i Örebro län finns på följande länk:

<http://www.brottsofferjouren.se/hjalp-och-stod/hitta-en-brottsofferjour/orebro-lan/>

Centrum mot våld

Centrum mot våld i nära relation kan med stödsamtal, rådgivning och praktiska delar hjälpa dig att förändra din situation. De kan till exempel hjälpa dig med att ta kontakt med polis, sjukvård eller att vid behov av skyddat boende ta kontakt med kvinnohus.

När det finns barn med i familjesituationen måste kuratorerna på Centrum mot våld i nära relation göra en anmälan till socialkontoret för att bedöma barnets situation. Barn som bevittnar våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp.

Centrum mot våld i nära relation erbjuder stöd till både män och kvinnor som är utsatta för våld i en nära relation.

Centrum mot våld i Örebro län finns på följande länk:

<https://www.orebro.se/omsorg--stod/stod-till-barn-unga--familj/familj-foraldraskap--relationer/vald-i-nara-relationer.html>

Kommunerna

Kommunen har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 1 § Socialtjänstlagen), som omsorg, vård och service, upplysningar, råd, ekonomisk hjälp och annat bistånd (3 kap. 1 § SoL).

Socialtjänsten

Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp, vilket framgår av 5 kap. 11 § SoL.

Socialtjänstens skyldighet att hjälpa brottsoffer omfattar våldsutsatta personer, både i samkönade och olikkönade relationer, samt barn som utsätts för våld i olika former, där också att bevittna våld är en form av utsatthet.

Skolan

För-, grund- och gymnasieskolans uppgifter inom detta området handlar om att upptäcka barn som är utsatta för våld, direkt eller indirekt, om det förekommer i barnens familjer eller i deras omgivning. Det handlar om att vara uppmärksam på hur hedersnormer påverkar barnen negativt. Det kan också handla om att göra orosanmälningar till socialtjänst, såväl som att arbeta med att förändra

stereotypa könsmonster. Sexualitet, könsmonster och jämställdhet är en del av olika ämnen i grund- och gymnasieskolan och handlar inte enbart om sexualundervisning.

I Länsgruppen för kvinnofrid representeras kommunernas strategiskt utifrån fyra länsdelar. Örebro kommun, Sydnärkes folkhälsoteam, Folkhälsoteamet i Norra länsdelen och en representant för Karlskoga/Degerfors.

Utöver det finns representanter från olika delar av kommunernas verksamhet också i Resursgrupp HRV och Spetsgrupp PoM

Läs om satsning på våldsförebyggande arbetet i skolor:

<https://skl.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamstallldhet/kvinnofrid/valdsforebyggandearbete.9290.html>

Läs mer om kommunernas ansvar på NCK:

<http://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/kommunernas-kvinnofridsarbete/>

Kriminalvården

Kriminalvården arbetar med behandling av dömda personer – som sexualbrottsförövare och de som dömts för misshandel eller fridskränkning – och med att förebygga återfall i brott.

Kriminalvårdens behandlingsprogram är till för dömda personer i både fängelse och inom frivården. I Länsstyrelsens samverkansstrukturer representeras Kriminalvården av Frivården i Örebro län, som finns med i Länsgruppen för kvinnofrid.

Mer om Kriminalvårdens arbete med våldsdömda:

<https://www.kriminalvarden.se/behandling-och-varld/behandlingsprogram/vald/>

Frivården i Örebro: <https://www.kriminalvarden.se/hitta-och-kontakta/verksamhet/frivardskontor/orebro/#verksamhet>

Kvinnojournerna

Kvinnojournerna i Örebro län är Kvinnoföreningen mot våld i Karlskoga, Svea kvinnojour i Kumla med omnejd samt Kvinnohuset i Örebro. De är alla självständiga ideella föreningar och på två av de finns också skyddat boende.

Journerna bygger på feministisk ideologi, har ett könsmaktsperspektiv och arbetar utifrån den stödsökande kvinnans behov. Den största delen av arbetet består av stödjande och rådgivande samtal per telefon och alla som vänder sig till journerna kan vara anonyma. Kontakt med myndigheter sker efter samråd med kvinnan/tjejen och med hennes tillstånd.

De tre kvinnojournerna finns med i Länsgruppen för kvinnofrid.

Kvinnoföreningen Karskoga/Degerfors:
<http://www.mockelnforeningarna.se/kvinnohuset/> och
<https://www.facebook.com/kvinnoforeningenmotvald/>

Kvinnojouren Svea i Kumla med omnejd:
<https://www.facebook.com/kumlakvinnojour/>

Kvinnohuset i Örebro: <http://www.kvinnohusetorebro.se/>

Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelserna har regeringens uppdrag att främja de nationella jämställdhetspolitiska målen samt stödja samordningen i länet av insatser som syftar till att motverka mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, att barn bevittnar våld, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Länsstyrelserna har ett särskilt ansvar för att den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, får genomslag i Örebro län. Vår roll är att stödja och skapa förutsättningar för att alla kommuner samt myndigheter i vårt län ska uppnå intentionerna i den nationella strategin.

Länsstyrelsen arbetar framförallt med att stödja och stärka samordningen av insatser, stödja verksamhetsutveckling och bidra med kunskap och metoder genom seminarier och konferenser. Vi fångar upp och skickar vidare viktiga frågor från den kommunala nivån till den nationella nivån samt vice versa.

Länk till Länsstyrelsen i Örebro län/Mäns våld mot kvinnor ska upphöra:
<https://www.lansstyrelsen.se/orebro/stat-och-kommun/social-hallbarhet/mans-vald-mot-kvinnor.html>

Mansmottagningen/Mansforum

Det finns två ideella verksamheter i Örebro län som arbetar med män som behöver stöd för att ändra sitt våldsamma handlande. Det är Örebro läns mansmottagning och Mansforum i Örebro.

Båda mansmottagningarna finns med i Länsgrupp för kvinnofrid.

Du finner mansmottagningarna i Örebro på följande länkar:
Örebro läns mansmottagning: <http://www.orebromansmottagning.se/>

Mansforum i Örebro: <http://www.mansforum.se/>

Migrationsverket

Migrationsverket är Sveriges centrala förvaltningsmyndighet för verksamhet inom migrationsområdet och ansvarar för hela migrationskedjan, från gräns till medborgarskap eller återvandring. Myndigheten beslutar om viseringar, uppehålls- och arbetstillstånd och medborgarskap. Migrationsverket har bland

annat en viktig roll när det gäller att upptäcka personer utsatta för människohandel och olika former av hedersförtryck.

Migrationsverket i Örebro län finns med i Spetsgrupp PoM och Resursgrupp HRV

Om Migrationsverkets uppdrag kan du läsa på följande länk:

<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Vart-uppdrag.html>

Polisen

Polisens uppgift är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Det sker genom att förebygga brott och verka för att fler brott klaras upp. Polisen är ofta den första företrädaren för rättsväsendet som ett brottsoffer möter. Mäns våld mot kvinnor i alla dess former är brottsliga handlingar.

Vid vålds- eller sexualbrott ställs stora krav på insikt i brottsoffrets utsatta situation. För att rättsprocessen inte ska upplevas som ytterligare en kränkning är det viktigt att poliser och andra som träffar brottsoffret bemöter denne med respekt. Det är angeläget att brottsoffret får information om rättsprocessen så att hen kan få förståelse för och förbereda sig inför förundersökning och rättegång.

Polisen i Örebro finns med i alla de samverkansgrupper som Länsstyrelsen organiserar.

Mer om polisens arbetet kan du läsa på:

Brott i nära relationer: <https://polisen.se/Kom-till-oss/>

Samt på NKC:s sida:

<https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/medverkande-myndigheter/?id=31>

Region Örebro län

Region Örebro läns vision för arbetet med mäns våld mot kvinnor är att det i Örebro län ska råda nolltolerans mot alla former av våld. För hälso- och sjukvårdens del handlar det om att öka kunskapen hos sin personal om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer, samt att erbjuda en sammanhållen vårdkedja för våldsutsatta.

Läs om hälso- och sjukvårdens ansvar för våldsfrågor:

NCK: <http://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/halso-och-sjukvardens-ansvar/>

Region Örebro län: <https://www.regionorebrolan.se/sv/Halsa-och-vard/Folkhalsa/Sa-arbetar-Orebro-lans-landsting-med-folkhalsa/Sa-arbetar-landstinget-for-kvinnofrid/>

Åklagarmyndigheten

Åklagaren har tre huvuduppgifter: att leda polisens brottsutredning, att fatta beslut om åtal ska väckas, samt att föra talan i domstol.

Åklagaren leder förundersökningen vid allvarliga brott som misshandels- och sexualbrott och utreder brottet i nära samarbete med polisen. Åklagaren kan även ha kontakt med brottsoffret, misstänkta och vittnen.

När åklagaren leder förundersökningen har hen ansvar för att utredningen bedrivs effektivt och skyndsamt för att beakta den enskildes rättssäkerhet.

Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer faller under allmänt åtal sedan år 1982.

Läs mer om åklagarens uppgifter på NCK:

<http://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/rattsvasendets-ansvar/-klagarens-ansvar/>

Örebro läns idrottsförbund

Örebro läns idrottsförbund (ÖLIF) är Riksidrottsförbundets förlängda arm i länet. ÖLIF leder, företräder och stödjer över 600 föreningar, 20 000 ledare och 100 000 aktiva. Inom områdena folkhälsa, barn, ungas och äldres idrottande, integration, likabehandlingsfrågor, jämställdhet och doping bedrivs också utrednings- och processarbeten. Genom sin systerorganisation SISU Idrottsutbildarna förses föreningarnas företrädare med senaste rön och kunskaper inom allt ifrån föreningslära, föreningsutveckling till ledarskap och hälsosamt idrottande. Idrotten verkar för ett livslångt idrottande som bidrar till att stärka både individens välbefinnande och folkhälsan men också för att kostnader i form av sjukskrivningar och vårdinsatser sjunker.

Utöver ÖLIF:s basverksamhet finns också en specifik överenskommelse om samverkan 2018–2023 med Region Örebro län med uppdrag att bidra till en god och jämlik hälsa i befolkningen. Särskilda insatser ska riktas till de grupper där hälsan är sämre exelvis personer som står utanför arbetsmarknaden, äldre, barn och unga med utländsk härkomst, personer med funktionsnedsättning, familjer som lever i ekonomisk utsatthet samt grupper som på grund av ohälsosamma levnadsvanor löper ökad risk att drabbas av ohälsa. På ÖLIF finns medarbetare med folkhälsovetenskaplig kompetens samt kunskap och erfarenheter av att arbeta med jämställdhet, integration, ANDT-prevention, främjande av goda levnadsvanor samt stöd i beteendeförändring på grupp- och individnivå.

Läs mer om ÖLIF:

<http://www.olif.se/>

Örebro universitet

På Örebro universitet pågår forskning och undervisning inom alla de områden som ingår i delmålet mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Våldshubben, en plattform för samverkan, utbildning och kritiska studier av våld och samhälle, är en viktig kanal mellan Länsstyrelsen samverkansstruktur och kunskapsutvecklingen i länet.

Läs mer på följande länk:

<https://www.oru.se/forskning/forskningsmiljoer/hs/cfs/forskning/?rdb=p1666>

Länsstyrelsen
Örebro län

Länsstyrelsen i Örebro län
Stortorget 22, 701 86 Örebro
010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro